

Tabor

BOG

NAROD

DOMOVINA

1976

EL FORTIN

St. 6

TABOR je glasilo Zruženja slovenskih protikomunistov • **TABOR** je lastnik in vestnik Zveze D. S. P. E. Tabor • Mnenje Z. D. S. P. E. Tabor predstavlja le članki, ki so podpisani od glavnega odbora Zveze. • Izdaja ga konzorcij. Predsednik inž. Anton Matičič. • Urejuje in odgovarja uredniški odbor glasila., za lastništvo Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

—::—

TABOR is the voice of the Confederation Tabor of the United Slovene Anticommunists

—::—

TABOR es órgano de la Confederación Tabor de los Anticomunistas Eslovenos Unidos. • Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158. Buenos Aires Argentina

—::—

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213

—::—

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.303.672

—::—

Naročnina: Argentina in Južna Amerika 250.— pesov Ley 18.188 odn. enakovrednost v dolarju; Z. D. A. — Kanada — Evropa — Avstralija: z navadno pošto 5 dolarjev, z letaisko pa 10 dolarjev (ZDA).

—::—

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, José L. Suárez FNGBM, Pcia. de Buenos Aires, Argentina. Telefon: 766-7513.

NASA NASLOVNA SLIKA

Dejak France, rešenec iz Kočevskega Roga, polaga venec pomorjenim domobrancem v spomin pri spominski kapelici v Genevi na Slovenski pristani (Cleveland, ZDA)

D 120994

Tabor

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narcd, Domovino!

Junio

BUENOS AIRES

Junij

LA LUCHA POR DIOS - PUEBLO - PATRIA

La lucha de los eslovenos por Dios, Pueblo, Patria, de ningún modo, ha terminado con el fin de la guerra en 1945. La muerte de inmensas multitudes de juventudes eslovenas de aquellos tiempos, que han combatido contra los comunistas, no significa el fin de la lucha anticomunista. Son éstas las inocentes víctimas del sanguinario comunismo, que hoy honramos y a ellos les debemos el hecho, de que cada día aumenta el número de aquéllos, que se dan cuenta de las patrañas comunistas en la lucha por el dominio del mundo. La sangre de estos héroes, inhumanamente masacrados, no ha sido derramada en vano. Cada día que pasa a la historia nos convence, que no está lejos el día en el cual llegará la confrontación final con el comunismo. Cada día es mayor el número de aquéllos, que se dan cuenta de las mentiras comunistas y escapan de sus redes de mentiras.

Con orgullo recordamos a los masacrados y caídos en la lucha de aquellos días, pues ellos son nuestro honor: representan nuestro sacrificio en esta, de ningún modo terminada lucha. Estos nuestros héroes nos orgullecen del mismo modo como nos orgullece el hecho de que la gran nación norteamericana haya tomado como ejemplo para el desarrollo de su democracia una histórica y antiquísima costumbre de nuestro pueblo.

Nuestra rebelión contra el cruel comunismo ha sobrevenido en el momento justo y ha demostrado a todo el mundo amante de la libertad el camino, que ha elegido la pequeña nación eslovena: el camino del sacrificio y abnegación para llegar a la victoria de los eternos ideales: Dios, Pueblo, Patria.

Nuestra lucha sigue y no nos confunde ni el "diálogo" ni la "détente", ni cualquier otra mentira comunista. Todos estos términos y acciones no son otra cosa, que la simple mentira comunista en su camino hacia la dominación del mundo, su meta final. No hemos olvidado, y no podemos olvidar nunca, el heroico sacrificio de los que han dados sus vidas por su fe en Dios, porque eran fieles a su Pueblo, porque amaban a su Patria. Ellos murieron por estos ideales. Nuestro deber de anticomunistas sobre-

82 210/1979

vivientes de aquellos lejanos días es testimoniar siempre en todas partes su sacrificio el cual es hoy ya nuestro orgullo.

Por doqueira del mundo libre, donde habitamos los eslovenos, recordemos en estos días el sacrificio de aquellas lejanas juventudes de aquel entonces, recordemos sus siempre valederos ideales y los repetimos a todo el mundo: DIOS — PUEBLO — PATRIA. Estas tres palabras significan la esencia misma de los pueblos, que desean vivir en libertad y sin la cual la vida de un pueblo es condenada a la esclavitud y a la muerte.

Boj za Boga — Narod — Domovino

Naš boj za Boga, Narod in Domovino se s koncem vojne leta 1945 nikakor ni končal. Smrt nepreglednih množic protikomunističnih borcev v tistem času nikakor ne pomeni konca borbe proti komunizmu. Prav tem nedolžnim žrtvam komunistične krvoločnosti se danes klanjamo in prav njim gre zasluga, da današnji svet vedno bolj spoznava komunistične nakane in zvižaje v borbi za nadoblast nad svetom. Kri surovo pobitih junakov ni bila prelita zaman. Vedno močnejši so znaki, da se bliža čas, ko bo komunistična kača popolnoma razkrinkana; vedno bolj se ljudem odpirajo oči in ne nasedajo več sladkim glasovom komunističnih trobil.

S ponosom se spominjamo žrtev, ki jih je naš mali slovenski narod doprinesel v tej nikakor končani borbi. Prav tako smo ponosni na te naše junake, kakor smo ponosni, da se je velik severnoameriški narod zgledoval na naših običajih ustoličenja vojvod.

Uprli smo se v pravem času komunističnemu nasilju in pokazali vsemu svobodoljubnemu človeštvu pot, ki si jo je izbral mali slovenski narod: pot mučeništva za dosego zmage večnih idealov — Boga, Naroda in Domovine.

Naš boj gre naprej in ne bosta nas prevarili niti "dialog" niti "détente", kakor tudi ne druge nakane, kajti vse to je samo komunistična prevara za dosego njih končnega cilja: svetovne nadoblasti. Nismo pozabili, ker ne moremo pozabiti junaških žrtev onih, ki so dali svoja življenja za vero v Boga, ker so bili zvesti svojemu Narodu, ker so ljubili svojo Domovino. Umrli so za te ideale, naša dolžnost preživelih protikomunističnih borcev pa je, da vedno povsod izpričujemo njihovo žrtev, ki je danes že naš ponos.

Kjerkoli po svetu bivamo Slovenci, se v teh dneh še bolj spominjamo žrtve naše takratne mladine, spominjamo se njihovih idealov in jih ponavljamo vsemu svetu: BOG — NAROD — DOMOVINA, so bili, so in bodo najvišja načela vseh narodov, ki hočejo živeti v svobodi in brez katerih je življenje naroda obsojeno v sužnost in smrt.

BUDNO NA STRAŽI

Stopili smo v četrto desetletje Vetrinjske tragedije in največjega pokola v zgodovini slovenskega naroda.

Prav za 30 obletnico se je marsikaj pripetilo; tako zunaj, kot tudi doma. Resnica o trpljenju in pokolu cveta slovenskega naroda — slovenskih domobrancev — je doma buhnila v javnost. Sam Kocbek, nekdanji prvak OF, je pokol javno priznal in ga celo obsodil. Svetovno časopisje je komentiralo njegove izjave in s tem je resnica prvič šla v javnost po tujih ne le naših virih.

Zaprepaščeni komunisti pa se še vedno otopajo in zanikajo kakršenkoli masovni poboj. Komunistični pisuni so se razpisali. Namesto priznanja, so v svojem časopisju napadali nekdanje protikomunistične borce in jih dolžili zločinov, katerih so zmožni le oni sami.

Toda led je bil prebit in resnica počasi, vendar z gotovostjo prihaja na dan. Zgodovina nas uči, da je velik zločin, storjen nad narodom, kaznovan vedno na tem svetu; božji mlini meljejo počasi toda sigurno.

Doma je partija začela vse tesneje privijati vaji. Bajka o nedavni liberalizaciji režima se je razblinila v nič. Partija zopet javno vodi borbo proti „klerofašizmu“ in sovražnikom „ljudske oblasti“. Vera, zlasti katoliška, je tarča nenehnih napadov, kajti komunistični oblastodržci se boje vsega in vsakega, ki je v svojem bistvu nasproten totalitarizmu vsake vrste.

Oblastniki ne vedo, kaj bo prinesla bližnja bodočnost, kajti „Kumrovcu“ so dnevi šteti, partija sama pa ni več tako monolitna kot je bila nekoč. Prav zaradi tega je teror hujši, prav zaradi tega se stopnjuje njihova propaganda in podtalno delovanje doma in zunaj dežele.

Morda komunistično podtalno delovanje med nami še ni bilo nikdar tako intenzivno, kot je ravno v tem času. Med nas prihajajo vsemogoči ljudje, ki pod pretvezo „kulture“ sejejo ljuljko med nami in prikazujejo razmere v domovini v popolnoma zlagani luči. Govore o „svobodi“ in blagostanju in seveda o lahkem in odličnem življenju v rodni Sloveniji. Marsikdo, zlasti pa še tujci dobe ob takih izjavah in prikazovanih popolnoma napačno sliko resničnega stanja doma. Da, marsikdo naseda tem javnim in prikritim emisarjem, poslanim med nas s strani perfidnih organov njihove tajne službe.

Tistim, ki poznajo komunizem v vsem njegovem bistvu, je vse to delovanje jasno in razumljivo; saj vendar vemo, kaj je končni cilj komunizma, in vemo, da od tega cilja niso in ne bodo nikdar odstopili. Menjajo pa taktiko in jo usmerjajo časom in krajem primerno.

Tistim, ki verjamejo bajkam teh emisarjev in ambasadorjev komunizma, pa svetujemo, da vzamejo v roke statistične podatke in se sami pre-

pričajo in ugotove, kakšna je resnična „blaginja“ v zaslužnjeni Sloveniji. Statistika točno pove, da so stroški za življenjske potrebščine, cene za prehrano in podobno iste kot v Ameriki ali v Kanadi, toda razlika je v dohodkih. Povprečni delavec v svobodnem svetu zasluži osemkrat več kot povprečni delavec v Sloveniji, da o drugih predelih Jugoslavije sploh ne govorimo. Statistika nam tudi jasno pove, da je samo ena država na svetu z nižjim življenjskim nivojem kot je Jugoslavija. Najvažnejše pa je to, da tam ni najbolj osnovnih človeških pravic, to je: svobode govora, tiska in vere. Kaj pa je svoboda brez ekonomske in kulturne svobode?

Emisarji tajne službe iz domovine gredo še dalje. Med nas sejejo in trige, povezujejo se s tajnimi službami tujih narodov in preko njih napadajo vse tiste, ki se upajo javno nastopati proti diktaturi komunizma in njihovi taktiki. V preteklem letu smo bili priča neštetihi takih incidentov tako v ZDA kot v Kanadi. Med nami je sedaj vedno več takih, ki za ceno pogostega romanja v domovino pozabljajo na idejno borbo proti komunizmu, za katero je naš pošten slovenski človek toliko žrtvoval in še žrtvuje. Pozabljajo, da smo bili vzgojeni v krščanskem duhu, ki od nas zahteva, da živimo in delujemo tudi danes v tem duhu.

Zdi se, da se morajo naši mučenci pogosto zjokati nad nami, nad našo plitvostjo in nad našo nestrpnostjo. Le enotni borci na skupnem imenovalcu — kot nekoč naši domobranci, bomo v stanju premestiti vse težave in trdno stati na braniku svobode našega naroda. Komunisti doma si niso na jasnem, kaj prinaša jutrišnji dan, zato stopnjujejo svojo propagando in špijonažo med nami; kajti boje se le enega: močne in enotne emigracije, ki stoji trdno na braniku svobode, ki nenehno terja pravico in brani resnico. Pomislimo na te stvari v tem letu in storimo, kar nam nalaga naša vest in spoštovanje do pobitih bratov.

ZA ZGODOVINO

Gral. Leon Rupnik — škof dr. Gregorij Rožman

(Nekaj gradiva iz arhiva izvornih dokumentov)

Ljubljana, dne 23. junija 1944

Ekscelenci
divizijskemu generalu Leonu Rupniku,
prezidentu Pokrajinske uprave
v Ljubljani

Čast mi je, obvestiti Vašo Ekscelenco o sledečem:

Od 12.—16. junija 1944 se je vršilo v Ljubljani protikomunistično zborovanje slovenske duhovščine. Na koncu zborovanja je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

1. Slovenska duhovščina, zbrana na protikomunističnem zborovanju v Ljubljani, odločno in javno obsoja OF kot komunistično organizacijo. Javno obsoja vse zločine, ki jih je storil brezbožni komunizem nad slovenskim narodom. Zaveča se, da je po papeževih navodilih, danih v okrožnici Divini Redemptoris, dolžna z vsemi močmi delati na svojem področju proti brezbožnemu komunizmu.

2. Slovenska duhovščina je v smislu katoliških moralnih načel lojalna do obstoječih oblasti in ne odreka v svojem delokrogu pomoči vsem, ki jim je častna dolžnost skrbeti za varnost, red in mir v deželi in se boriti proti komunizmu za lepšo bodočnost slovenskega naroda.

3. Zbrani slovenski duhovniki pozivajo slehernega Slovence, da na svojem področju sodeluje v protikomunistični borbi in ne odneha v prepričanju, da bi komunizem pomenil za narod smrt, zmagaja nad njim pa življenja.

Blagovolite sprejeti, gospod prezident, te resolucije na znanje in oprostite zakasnelosti, ki jo je povzročila nenadna obolelost predsednika zgoraj omenjenega zborovanja.

Dr. Gregorij Rožman
škof ljubljanski

Ljubljana, dne 24. 6. 1944

Prezvizišeni!

Zahvaljujem se Vam za Vaše pismo z dne 23. t. m., v katerem ste mi sporočili resolucijo s protikomunističnega zborovanja slovenske duhovščine. Resolucijo sem takoj predložil na pristojno mesto.

Prosim, da sprejmete, Prezvizišeni, pri tej priliki pravtako mojo najlepšo zahvalo za odločne besede in izjavo pripravljenosti sodelovanja v protikomunističnem boju in pri delu za varnost, red in mir v deželi ter za lepšo bodočnost slovenskega naroda. Obenem Vas naprošam, da sporočite mojo zahvalo vsej duhovščini.

Izvolite sprejeti, Prezvizišeni, tudi pri tej priliki zagotovilo mojega odličnega spoštovanja.

General

Ljubljana, dne 16. oktobra 1944

Vaša Prezvizišenost!

V časopisih sem bral krasen govor, ki ga je dne 13. t. m. Vaša Pre-

zvišenost imela ob spominski svečanosti na grobu blagopokojnega slovenskega bana dr. Marka Natlačena.

Vzhičen sem nad klenostjo besed in jasnostjo misli, ki jih je Vaša Prezvzišenost iznesla v tem govoru kot svetlo luč vodnico v temi zmešnjav in izigravanj današnjih težkih dni slovenske zgodovine.

Ker se globoko zavedam odgovornosti do svojega naroda, ki naj ga izvlečem iz današnjega obupa v lepše dni nove bodočnosti, ob tej priložnosti takoj prosim Vašo Prezvzišenost, naj mi v gornjem smislu tudi v bodoče blagovoli pomagati s svojo močno besedo, da bomo za vsako ceno ustvarili ono prepotrebno enotnost, ki edina lahko naš mali, že zadosti namučeni narodič reši, ohrani in pripelje v pravo svobodo.

Ko se Vaši Prezvzišenosti zahvaljujem za veliko skrb, ki jo Vaša Prezvzišenost goji za usodo našega naroda, dajem tudi ob tej priložnosti izraza svojega globokega spoštovanja in sem

Vaši Prezvzišenosti

najudanejši
gen. Rupnik

— . —
Ljubljana, dne 31. marca 1945

EKSCELENCA,
GOSPOD PREZIDENT!

Dovolite mi, da Vam ob priliki velikonočnih praznikov izrazim iskrena voščila. Naj Vas Vsemogočni ohrani in varuje s svojim posebnim varstvom in Vas navdihuje s svojo modrostjo, da boste v odločilnih trenutkih dali svojemu narodu prava povelja.

Z izrazi globokega spoštovanja

Dr. Gregorij Rožman
škof ljubljanski

— . —
Ljubljana, dne 11. aprila 1945

EKSCELENCA,
GOSPOD PREZIDENT!

Izvolite k današnjemu Vašemu godu sprejeti moje odkritosrčne želje za Vašo spoštovano in cenjeno osebo kakor tudi za uspešnost Vašega velikega dela med slovenskim narodom v eni najtežjih dob njegove zgodovine.

Z izrazi globokega spoštovanja

Dr. Gregorij Rožman
škof ljubljanski

Ljubljana, dne 12. aprila 1945

Vaša Prevzvišenost!

Izvolite sprejeti mojo globoko zahvalo za tople besede in lepa voščila, ki ste jih blagovolili nasloviti name za moj včerajšnji god.

Istočasno uporabljam priložnost, da se Vam iskreno zahvalim za vse Vaše — meni tako potrebno razumevanje, ki ga ob vsaki priliki kažete za moje pretežavno delo v službi slovenskega naroda v njegovem zares najbolj črnem razdobju. Pridružujem prošnjo, da mi s svojim visokim položajem, ki ga zavzimate v slovenskem narodu, tudi v bodoče stojite z istim razumevanjem ob strani in mi s svojo tehtno besedo, ki pri vernem slovenskem narodu največ zaleže, pomagate voditi usodo našega naroda skozi neštevilne labirinte upoštevanja pogojev, ki se mojemu delu stavijo na pot. Obenem prosim za mali memento pri Bogu, da mi dá moči, vzdržati do konca — do svobode in odrešenja slovenskega naroda, ko bomo lahko ocenjevali svoje današnje napore in žrtve.

Ostajam Vaši Prevzvišenosti z iskrenim spoštovanjem
vdani

general Rupnik

Rev. Fr. Gaber

VELIKONOČNA MISEL

Vsem članom Tabora pozdrav!

Časi, v katerih živimo, postajajo bolj in bolj zapleteni — težje in težje razumljivi, kljub vsej intelektualni razvitosti in napredku. Borba med Kristusom in Satanom — za človeške — naše duše — postaja bolj in bolj odprta, očitna in zaostrena. Vsi smo zapleteni v to borbo, zavisi le, na kateri strani se borimo, in s kakšnimi sredstvi. Je možno, da smo hkrati na obeh straneh. Je možno, in mnogi se postavljajo na stran Kristusa, istočasno pa sodelujejo in podpirajo Satanovo borbo. Težko je razumeti in vendar je to dejstvo precej očitno. Razlog? Je pač lažje slediti naravnim nagnonom uživanja in izživljanja, katere Satan z vsemi modernimi sredstvi bohota in usiljuje. Samo malo se ozrimo okrog nas: berimo časopiše in revije, prisluhnimo TV — prisluhnimo današnjim politikom — celo nerazumevanje je v naši lastni organizaciji. Priznati moramo, da versko in moralno življenje današnje družbe propada — družba razpada —; smo v položaju, kot je bilo mogočno „božansko“ rimsko cesarstvo tik pred propadom. V tej borbi smo vsi zapleteni — hote ali nehoti —, in se po svoje borimo na eni ali drugi strani. Ako bi se vsi, ki se sklicujemo, da smo

za Kristusa, res odločno postavili na stran Kristusa, se res dosledno v tej borbi za naše duše borili, do vsega tega ne bi prišlo. Res je, mnogoteri so vzroki, toda dejstvo je in ostane, da Satan — zmaguje!

Smo v postnem času, ko premišljujemo človeško hudobijo, čigar višek je križanje našega Odroženika. Isti ljudje, ki so na Cvetno nedeljo vpili: „Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem,“ so na Veliki petek rjovel: „Križaj ga! Križaj ga!“ in tako zahtevali najsrამotnejšo smrt za božjega Sina. Isto se dogaja danes, samo da je bolj sofisticirano, bolj prikrito, bolj hinavsko — vse bolj pod pretvezo modernega znanstvenega napredka, ki naj človeka popolnoma osvobodi vsakega zastarelega verskega omejevanja svobode. Pred 25 leti, ko sem začel duhovniško delovanje v tej deželi „zlata in demokracije“, sem bral članek, ki me je že takrat nekam presenetil. „Mi Amerikanci tako hitimo, da nimamo niti časa, da bi se vprašali, zakaj tako hitimo in kam gremo?“ Pri tem drvenju, kot se zdi, in katerega čutimo danes, smo izgubili pravi cilj: — Boga, in zato, nehote, vendar dosledno drvimo Satanu v objem, kot je Kristus sam rekel: „Kdor ni z menoj, je proti meni.“ Borba se nadaljuje — in kot vse kaže, Satan zmaguje; in to po naši krivdi.

Letos praznujemo 200-letnico ustanovitve naše države. Saj smo tudi mi Amerikanci. 200 let v zgodovini je kratka doba. Božji blagoslov nad to deželo je nekaj čudovitega, kar je v nekem oziru razumljivo; saj so osnovna počela ustanovitve globoko zakoreninjene v Bogu, kot viru in počelu vsega dobrega. A kje je Bog danes? Za vse Njegove blagoslove — kje je naša hvaležnost Bogu? Boga zavračamo javno; saj ni prostora za Boga v javnih šolah, kjer se naš rod, upanje bodočnosti, izoblikuje, Boga smo odstranili iz javnega življenja. Tudi v privatnem življenju ga zapostavljamo pod različnimi pretvezami priložnosti in udobja. Časi, v katerih živimo, dovolj jasno pričajo, kam smo usmerjeni, kam pelje pot brez Boga. Borba se nadaljuje in Satan zmaguje; in to po naši krivdi, kajti v to borbo med Kristusom in Satanom — za naše duše — smo vsi, hote ali nehote, zapleteni.

Postni čas je čas premišljevanja, čas, da se ustavimo in se vprašamo, kam drvimo? Smo ljudje, kot so bili Judje v Kristusovem času, z večjo krivdo na naših ramah, ker imamo dosti prilik, da se bolje poučimo o Bogu; torej večja krivda, ako ne izrabimo prilike! Post prihaja in odhaja verjetno brez vsake večje spremembe v našem duhovnem življenju. Preroki v Stari zavezi so bili poslani od Boga z namenom, da jih odvrnejo od hudobije grehov, in usoda skoro vseh je bila ista: preganjanje in mučeniška smrt. Naši padli preroki nam molče govorijo isto. Ali jih poslušamo? Toliko se sklicujemo nanje! Pa jih res v vsem posnemamo, zlasti v verskem oziru, v katerem so nam pravi preroški svetilniki? Govoriti o njih in prepričati svet, da so umrli mučeniške smrti, je sicer važno; a bolj važno za nas je, da jih posnemamo.

Ko biste brali te vrstice — te misli — se globoko zamislite in si za-

stavite vprašanja: Kaj je Kristus meni osebno? Ali se res odločno in odkrito borim na Njegovi strani — ne samo z besedami, ampak predvsem s svojim življenjem? Kaj sem pripravljen žrtvovati za Kristusa in Njegovo zmago? Priključite si v spomin naše mučence, ki naj Vam pomagajo odgovoriti jasno in odločno na gornja vprašanja! Velikonočna nedelja, Kristusovo vstajenje, je poroštvo Kristusove zmage. Naj bi naša borba s Kristusom in za Kristusa v bodoče bila jasna, odločna, dosledna, brez vsakega omahovanja, živo se zavedajoč, da je zmaga možna edino s Kristusom in v Kristusu, kljub vsej navidezni zmagi Satana. Gorje nam, ako se ne postavimo odločno na stran Kristusa — in to danes, ne jutri.

Naj nam vsem besede Sv. Pavla Timoteju vlijejo poguma in vztrajnosti — besede, ki naj nam bodo vodilo v bodočnosti — v naši borbi za Kristusa: „Rotim te pri Bogu in Kristusu Jezusu, ki bo sodil žive in mrtve, pri Njegovem prihodu in Njegovem kraljestvu. Oznanjuj besedo, nastopaj, bodi prilično ali neprilično; prepričaj, svari, opominjaj z vsem potrpljenjem in učenjem! *Zakaj pride čas, ko zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo za čehljanje ušes kopičili učitelje po svojih željah in bodo ušesa odvrčali od resnice, obračali pa se k bajkam. Ti pa bodi v vsem trezen, nadloge pretrpi, izvrši delo blagovestniško, spolni svojo službo!*“ (2 Tim. 4, 1-5).

Naj Kristus vlada v vaših sreih in domovih, kajti edino s Kristusom je prava zmaga. Naj vse milosti Vstalega Zveličarja pridejo na Vas in Vaše družine! Podvržite se Kristusovemu kraljestvu odločno in brez vsakega omahovanja, kajti časi, v katerih živimo, so resni in znaki so jasni!

Gornja velikonočna misel je prišla prepozno, da bi jo lahko priobčili že v prejšnji številki. Toda njeno poslanstvo je tako neminljivo, da smo opravili samo svojo častno dolžnost, ko smo jo priobčili na tem mestu. — *Op. uređ.*

Zorko Simčič

ZVESTOBA NAZAJ – POSLANSTVO ZA NAPREJ

Iz nadvse tehtnega slavnostnega govora našega priznane-
ga pesnika in pisatelja Zorka Simčiča na 21. Slovenskem dne-
vu v San Justu pri Buenos Airesu v Argentini dne 25. aprila
1976 po Svobodni Sloveniji z dne 29. 4. 1976 prinašamo tudi
za naše bralce naslednje globoke, resnega razmišljanja vred-
ne misli. — *Op. uređ.*

Ko je nekdo pred kratkim v Evropi komentiral borbo za čistost idej v neki naši tukajšnji kulturni organizaciji, je napisal: „Boj se bije na celi črti in v mnogočem je izid tega boja, recimo v Avstraliji ali Angliji, pa tudi v Trstu, Celovcu, Gorici odvisen od tega, kako se bo bitka iztekla v Argentini.“ In je res od nas mnogo odvisno. In ne gre samo za kulturno polje...

Kaj nas je v tej borbi postavilo na tako častno mesto? Naše število ne. Smo ena najmanjših emigracijskih skupin. Večja kultura? Bi dvomil. Večja ekonomska moč? Tudi ko bi kdaj in kje od nje bila odvisna sila neke skupine — tudi ne.

Jasni pojmi o preteklosti, doslednost, pa vztrajanje v idealizmu — to je vsa skrivnost. Idealizem naših političnih in duhovnih voditeljev, vseh naših garačev v skupnosti, predvsem pa prava ljubezen očetov in mater, ki so z odločnostjo vodili svoje otroke — to je, kar nas je rešilo in morda res lahko daje za zgled.

Slovenski dan je torej dan, ko se lahko z vso upravičenostjo ponosno oziramo nazaj — in vendar je tak dan slovesen le tedaj, če se ob njem tudi zamislimo.

Če nas je nekoč stopilo z ladij 6.000 pa nas je danes 15.000, je pa v resnici naša prisotnost v Argentini vsaj dvakrat, če ne trikrat večja. Domačini, ki so na mestih, odkoder je videti žive sile v državi, imajo ta vtis. Nismo tega slišali le enkrat. Pa vendar... zakaj ne zaživeti še močneje?

Imamo med seboj ljudi z jasno vizijo za pot naprej. Imamo ljudi, ki znajo ideje izpeljati. Imamo ljudi, ki se dajejo v celoti, da življenje v naši skupnosti rase. Predvsem — imamo mladino. Mladi prevzemajo baklo iz naših rok, da jo nesejo naprej — v brk vsem tistim, ki so napovedovali naš konec „verjetno“ leta 1950, „skoraj gotovo“ leta 1955 in „za prmej“ leta 1960...

Toda naše naloge so večje, naši cilji so višji in naša pot gre daleč. To ni samo naše upanje, to je naša trdna vera.

Seveda kdaj naletimo na ljudi, ki začno: „Pa kaj siliti naprej z emigracijo? Bodimo vendar realisti! Še vsake emigracije je bilo konec!“ Ali pa: „Že prav, že prav slovenstvo in Slovenija, toda... prej ali slej... Bili so narodi večji od našega, pa... Bodimo realisti!“

Realisti. A kaj je pravzaprav „realizem“?

Reka, ki teče doli nizko med bregovi, pa tisoči hektarjev zemlje visoko nad njo ob bregovih, nerodovitne zemlje, ker je suha, je to realno? Seveda je. Toda ljudje, ki so reko zajezili, ustvarili umetno jezero, s tem dvignili vodo do suhe pokrajine, jo skanalizirali in ustvarili na tisoče hektarjev, nove rodovitne zemlje — ti niso bili realisti?

Realizem ni samo to, kar je, ampak vse, kar je *res* možno. In kaj vse je možno, kadar je v nas ljubezen! Torej tudi up — in *vera*!

In potem: še vse emigracije da so izginile. Pa — recimo — da je res tako. Toda ti ljudje, ki nas o tem prepričujejo, ali so oni večni? Ne. Vedo,

da bodo umrli. Zakaj pa, ko že vedo, da bodo izginili — vsak večer spijsjo še kozarček strupa — ali pa skušajo z vsi silami življenje podaljšati?

Seveda so emigracije, ki zginjajo. Ne samo kakšni gangsterji, ki so morali preko meje in ki se, komaj pridejo do falzificiranih dokumentov, zgubijo — ne, tu so emigracije poštenih ljudi, ki so šli od doma s trebuhom za kruhom. Ko so zaslužili toliko, da morejo rešiti, recimo, zadolženo posestvo v domovini, ali ko so si prihranili toliko, da jim ne bo treba več doma stradati — se vrnejo in je emigracije konec. So še ekonomski emigranti, ki se preselijo v državo-sorodnico, ker jim doma ni bilo mogoče živeti ali ker so si zaželeli boljših kondicij. Mincejo leta, ostanejo samo še spomini na staro domovino, a v bistvu je njih sedanja domovina samo podaljšek prejšnje.

Toda tu so še emigracije druge vrste. Ljudje, ki so se izselili iz političnih, ideoloških razlogov. Če niso hoteli biti pobiti, a hočejo, da njihove ideje zmagajo, ker vedo, da so se morali umakniti in boj nadaljevati v svetu. Zdaj: katere politične emigracije v zgodovini so zginile? Poljska z Mickiewiczom? Ali — bliže našim časom — italijanska za časa Mussolinija? Da. Res je tudi teh emigracij bilo konec. A kdaj? *Ko je prenehal eksistirati vzrok, zaradi katerega se je ta emigracija rodila.* In ne dan prej!

In mladi, v svetu rojeni — ali res naj ne bi imeli zveze z njo? Funkcija sina je biti zvest očetovi misiji, in če očetu shirajo moči, njegov boj nadaljevati. To je sicer naravni zakon, a je od Boga dani in kdor mladini drugače govori, ji škodi.

Pa narodi, ki so izumrli?

Seveda nam zgodovina govori tudi o izumrlih narodih, ali pa kdaj — čeprav lahko zelo mogočna — pa vendarle samo — ljudstva? Kar se pa narodov, kakršen je naš, tiče — naroda z zavestno preteklostjo, s svojim ozemljem, s svojo kulturo, predvsem pa s skupnim čutenjem političnih ciljev za bodočnost — kateri *tak* narod je v 2.000 letih, za časa krščanstva izumrl?

Pa tudi ko bi — zakaj raje ne razmišljati o dejstvu, o katerem govori Ortega y Gasset: Zgodovina nam kaže, da noben narod ne umre nasilne smrti. Narod umre samo, če sam noče več živeti.

A, glejmo, še naprej gre ta zadeva: tudi ko bi Bog sam enemu teh naših malodušnežev razodel, da bo čez tisočletja res konec narodov — kaj s tem? Mar se mi hranimo s kisikom, ki ga bodo rastline tvorile čez tisočletja, mar jemo pšenico, ki bo rasla — morda — čez tisočletja? Ali pa kot vsako živo bitje rastemo v času in kraju, kamor nas je postavil Bog, in v celicah, v družini, v skupnosti, ki so prav tako po Njegovi modrosti bile ustvarjene, da se človek more razviti? Ni globlja modrost in še manj skrb za nas, kar govori iz besed ljudi, ki nam ponujajo gradivo za avtoeliminacijo!

Res pa je, da skupnosti usihajo, kadar v njih umira smisel za duhovnost. In kdo ne vidi, da smo pa tu res v nevarnosti. Tudi naša skup-

nost. Kdo ne vidi, da kljub zunanji še vedno veliki aktivnosti, življenje usiha?

Prva leta vsake emigracije je življenje bujnejše, ne samo, ker so vrednote, ki naj skupino vodijo, še sveže, ampak tudi zato, ker celo na tem področju vlada zakon o vztrajnosti. Doma smo delali, pa delajmo še tu! In tako eni res delajo, ker se zavedajo dolžnosti za ta del našega naroda, toda marsikdo v skupnosti dela zgolj iz navade, kdo tretji še, „ker so ga porinili noter.“ Toda minevajo leta, mineva zagon — in nenadoma spoznamo, da se še vedno veliko dela, da so še vedno uspehi, toda, bi dejali, — inverzija ni dala obresti, ki smo pričakovali.

Na tisoče naših mladih je šlo skozi slovenske šole, mladinske organizacije, živelo sredi političnih, verskih, kulturnih društev — in vendar njih prisotnost v naši skupnosti, kakšna je?

Mislím, da je vsakomur jasno, da nismo grešili, ker bi premalo delali. Smo pa brez dvoma marsikaj važnejšega — opustili.

Lepo je gledati slike iz Slovenije. Podobe po naših domovih, skioptična predavanja za naše male — oni so občudovali lepoto krajev, nam se je stisnilo srce ob spominih — lepo je vse to.

Lepo je gojiti stare običaje. Samo spoštovanje preteklega more dajati hrano za novo rast. Lepo je, da gojimo svojo folkloro, pa naj se izraža v plesih ali kuharski umetnosti, to je del naše preteklosti in ni ga zanemarjati. Vse to pomaga človeku, ki ni zgolj duh in ki ne živi nekje v zraku, da se obdrži v ravnovesju.

Lepo je praznovanje našega prazničnega leta. Stoletni običaji, izraz globoke vernosti naših prednikov, običaji, ki prehajajo iz roda v rod, povezujejo zunanje navade z religioznimi občutki — koliko bogastva je v tem!

In naša pesem? Komu med nami ni ob poslušanju melodij, ob razmišljanju njenega besedila kdaj zatrepetaló srce?!

Vse te stvari so ne samo važne, so sila važne in če bi jih zanemarili, bi se nevarno okrnili. Toda misliti, da bomo z njimi mladino dokončno navezali na slovenstvo, je zmota. Naša zemlja je res biser, toda kar je nam starejšim jezero pod gorami v domovini, to je našim mladim morda jasa sredi bariloške pokrajine, ali pa samo trg sredi naselja, kjer se skozi leta srečava s sosednjimi otroki. Človek se res ne veže samo s suhim umom na svojo očetnjavo, toda od vrednot, sicer velikih vrednot, a nebitvenih vrednot za utrditev narodnosti, pričakovati bistvene učinke — je nevarno. S pravo ljubeznijo do naroda in očetnjave je kakor z ljubeznijo do matere in očeta. Ne ljubimo matere zato, ker je lepa, ali očeta, ker je bogat. Prav nasprotno je prav: še bolj ljubimo mater prav zato, ker je vsa nebogljená in očeta, ki je morda revež. Če naša ljubezen do slovenstva ni take vrste, smo za slovenstvo lahko mnogo delali, a rešili komaj generacijo, dve.

Nikar ne podcenjujmo čustvene in celo umske zrelosti naših otrok! Dajmo jim razumeti, da je slovenstvo predvsem zakoličeno v preteklosti našega naroda, v njegovih bojih, zmagah in tudi porazih, v njegovih du-

hovnih zakladih, predvsem pa v tisočih, ki so trpeli in umirali za slovenstvo in katerih *idealov mi nimamo pravice izdati*. Mi nimamo pravice pretrgati verige, ki preko nas vodi v bodočnost.

Ne bo pravega slovenstva, pa najsi se mi starejši zgrudimo od garanja, če v nas in naših mladih ne bo zavesti, da je osnova slovenstva v dvojem: *zvestoba nazaj — poslanstvo za naprej*.

Naša mladina je ponosna na svojo kri. Vendar mnogi še danes sprašujejo: Pa zakaj naj bi med seboj govorili slovensko? — Če jim odvrnemo, da zato, da bo njih slovenščina tako bogatejša, ali da je jezik zadnje orožje v borbi nekega naroda, gre odgovor mimo, če niso bili prej vzgojeni tako, da bi čutili zvestobo do rodov nazaj in poslanstvo za rodove naprej kot eno svojih življenjskih funkcij.

Nujnost komponente „Zvestoba nazaj — poslanstvo za naprej“ pa more razumeti samo človek ponosa in časti, samo fant in dekle, ki čutita, da sta ctroka plemičev, to je — da sta tuži sama plemiča. Danes ima ta beseda slab prizvok, ker je plemstvo degeneriralo. V preteklosti pa plemič ni bil človek, ki bi zaradi svojega naslova imel ali smel zahtevati večje *pravice*. Nasprotno! Plemič je postal samo človek, ki se je izkazal in ki se je zavedal, da ima večje *dolžnosti* kakor drugi. V tem je bilo in je bistvo plemstva.

Naši borci, demobranci in vsi, ki so se na ta ali oni način borili za slovenske in krščanske vrednote v tistih strašnih dneh, zavedajoč se svojih dolžnosti — *ti so naše novo plemstvo*. In to plemstvo prehaja na njih potomce, a ne zato, da bi se ti mladi zato čutili kaj več, nasprotno, da se zavedajo svojih večjih dolžnosti in so zato tudi pripravljeni na večje žrtve.

Vse drugače bo v naših vrstah, če bomo ta občutek odgovornega plemstva znali dati v mladino.

Zdaj: ali je res, da se taka vprašanja med nami niso reševala, ker da je bilo premalo vzgledov, predvsem pa, ker da mi starejši premalo vodimo? — Na drugi strani pa slišimo iz ust starejših, da so težave tu, ker je premalo učljivosti med mladino. Ne pustijo se voditi.

Predvsem moramo vedeti, da se z očitki drug drugemu *še nikdar ni nič rešilo*. Vemo pa: kadar je neka stvar bolj na svojem mestu, postavi tudi stvari ob sebi bolj na svoje mesto. Skratka: če pravimo starejši, da se mladina ne prepusti vodstvu, da je premalo učljiva — dobro! bodimo najprej sami odločnejši vodniki. — pravite mlajši, da je na vrhu premalo vodstva? Dobro! Postanite najprej sami bolj dovezetni za vodstvo — pa se bo problem rešil.

Da mladina nima vedno jasnih pojmov? Pa kako naj si bo na jasnem, recimo glede komunizma, glede naših odnosov do komunističnih oblasti, ko vemo, da je komunizem strahotno zlo, naši mladi pa v naši skupnosti sami slišijo tisto o zgodovinski nujnosti, pa o sožitju med krščanstvom in marksizmom, in poleg tega še o „odjugi“, ki je doma baje nastopila. Komunisti

so ubijali še po koncu revolucije na tisoče naših bratov, očetov, še mrtve jih psujejo — mladi pa vidijo, kako se hodimo domov sprehajati, potem ko so nam isti ljudje dali dovoljenje, da smo šli preko in tam kdo ve komu vse stisnili roko... Ne recimo: Naši mladi nimajo jasnih pojmov! Recimo: Mi smo jim včasih s svojo nedoslednostjo v nekaterih vprašanjih mešali pojme!

Kako naj bodo mladi na jasnem glede dolžnosti do očetnjave, pa do države kjer so se rodili, ali glede asimilacije, ko jim eni govorimo tako, drugi drugače?

Ko Kanada, Avstralija in — kot smo zadnje čase brali — celo ZDA, danes — po slabih skušnjah — *ne želijo*, da bi se prišleci, niti ekonomski emigranti ne, asimilirali — zakaj te države tako postopajo? Iz ljubezni do italijanskega, slovenskega ali kakega drugega naroda? Morda tudi, a predvsem iz ljubezni do lastne domovine. Mnogi so še spominjamo buenosaireskega škofa msgr. Segure, ko nam je nekoč v katedrali govoril: „En el interés de mi patria —“ (ne v interesu *vaše* očetnjave, ne!) — „v interesu moje domovine vas prosim, gojite svoj jezik, ohranjajte svojo kulturo, ne izkoreninite se, bodite ponosni na svoje starše, na njih borbo, na svoj narod!“

Zakaj tako? Ker vsaka teh novih držav, in Argentina danes še bolj kot kdaj prej, potrebuje predvsem močnih ljudi, zvestih državljanov, ne pa mase. Potrebuje zgrajenih ljudi, teh pa ni v vrstah izkoreninjencev. Ne poslušajmo množice na cesti, ki morda hoče drugače.

Ni bil kak politik, ne kak psihiater, ki bi se zavedal nevarnosti izkoreninjenosti, ki je govoril, da je četrto božjo zapoved treba v naslednji stopnji prenesti tudi na dolžnost človeka do očetnjave, to je do zemlje tvojih očetov. Bil je to svetnik, eden največjih mislecev krščanstva, eden največjih realistov, Tomaž Akvinski.

Neki slovenski časopis v Evropi je pred kratkim analiziral razmere v naši skupnosti. Navdušen je nad našimi uspehi, toda ko se ustavi ob nevarnih točkah, do katerih smo dospeli, omeni, da se med nami vedno pogosteje slišijo zahteve po verski in kulturni svobodi v Sloveniji, medtem ko da se o zahtevah po politični svobodi vedno manj govori. Kakor da bi verska ali kulturna svoboda kje in kdaj na svetu biti možni, če ni prej civilne, to je politične svobode.

Res je, da so nejasnosti na tem področju zasekale naši skupnosti že hude rane. Pred leti smo kdaj slišali: „Glavno je, da je moj poba veren, h kakšni narodnosti pa bo hotel pripadati, to je njegova stvar...“ In danes kdaj slišimo: „Važno je, da je otrok pošten, politiko pa naj le pusti pri miru...“ Kaj je rodila miselnost prvih, danes že lahko v marsikateri družini vidimo. Kam pelja miselnost drugih — slutimo. Oziroma — tudi vemo. Kajti pod „politiko“ je namišljena tudi zvestoba našim mrtvim, jasni odnosi do komunizma. Kdor od staršev tako govori, je podobca človeku, ki merda res s trudom toči vino v sode, a istočasno sodu vrta luknje v dno.

MATICA MRTVIH 1941-1945

Dopolnilo Bele knjige junij 1976:

Zgodovinski odsek TABOR-a SPB nadaljuje zbiranje podatkov o pomorjenih in padlih Slovencev v času komunistične revolucije. Ti podatki bodo odslej objavljeni vsako leto v majski-junijski številki našega glasila. Odsek prosi za nadaljnje podatke in popravke, ki naj bodo poslani na uredništvo glasila ali na katerikoli krajevni odbor TABOR-a SPB v Severni Ameriki ali Argentini.

Umorjeni leta 1941

ANDERLE ANTON, Breznica
MIHELČIČ MARKO, Sodevci, junij 1941

Umorjeni 1942

BAJUK, Metlika, november 1942
BAJUK ANA, Metlika, november 1942
BARAGA VILČE, Kozarišče
BORNIK FRANCKA, Hotedršica
BRAJDIČ IVANKA, Kanižarica, julij 1942
BUKOVEC FRANC st., Tanča gora, julij 1942
BUKOVEC FRANC ml., Tanča gora, julij 1942
CIGANI (66), Kanižarica, (družine Hudorovac, Brajdič, Brezar)
ČERNE IVAN, Gorje
DEBELJAK JOSIP, žurnalist, Trstenik pri Kranju, 4. julija 1942
FINK LOJZE, Dragatuš
GUHAR JANEZ, Gorje
GUHAR, žena, Gorje
HUDOROVAC ADOLF, Kanižarica
HUDOROVAC ANTON, Kanižarica
JERMAN, sodnik, Metlika
JUVAN NIKO, Podutik
KLOPČAR, Metlika, junij 1942
KLOPČAR JOŽE, Drašiči
MIKUŠ JAKOB, Idrija
MIŠJAK, družina, Beričevo, maj 1942
MUREN, Tanča gora
PERHAVEC GVIDO, Dragatuš
PERHAVEC PAVLA, Dragatuš
PERHAVEC RUDI, Dragatuš
PERHAVEC, ženska, Dragatuš
PETRIČ, oče, Bojanja vas
PIVKO IVAN, Sv. Križ, 23. novembra 1942

REPOVŽ TONE, Božakovo
SKODNIK, ženska, Bezenica
SRNA FRANC, Gorje
STARC ANTON, čurile
STUPICA FRANCI, Vrba
STUPICA JOŽE, Vrba
STUPICA SREČKO, Vrba
STUPICA TONE, Vrba
ŠIMENC, Podlog, Dragatuš
ŠIMENC, sin, Podlog, Dragatuš
TURK PETER, Tanča gora
VERNIK, orožnik, Gorje
VIDMAR LOJZE, Mirna peč
VIDMAR TONE, Mirna Peč
ZAVRŠAN LOVRO, Polhov Gradec
ZDEŠAR, DR. ANTON, Jastrebarsko
ZUPANC (Krničar), Savica
ZUPANC, brat, Savica
ŽNIDARŠIČ JANEZ, čurile

Padli 1942

PONIKVAR ALOJZIJ, Hitenje št. 9, Sv. Trojica

Umorjeni 1943

ARKO, Novo mesto, 17. oktobra 1943
BOSANAC JOSIP, Vinica, november 1943
BRUSKOLE ANTONIJA, Snežji vrh
ČAROVEN, Novo mesto, 17. oktobra 1943
ČESENJ MARKO, Kranj
ČOP FRANC, Blejska Dobrava
ČOP, žena, Blejska Dobrava
FERDERBER FRANC, Bela Krajina
GOLEC JOVO, Maribor
GORJUP ENBELGERT, Velika Slevica
KOMAR ANDREJ, Gorje
KRALJ JANEZ, Pudob, 15. septembra 1943
KRAŠEVEC JANEZ, Pudob, 13. septembra 1943
MIKEC, brat Jožeta, Novo mesto, 17. oktobra 1943
MULEC IVAN, Pudob, 13. septembra 1943
MUSAR JANEZ, Velike Lašče, 20. septembra 1943
PALČIČ FRANCE, Vrh, 23. oktobra 1943
POKLUKAR LOVRO, Polšica
POLAK, žena Jožeta, Spodnje Gorje, jeseni 1943
POLDA FRANC, Krnica

PRETNAR FRANC, Podhom
PRETNAR FRANCE, Polšica
RUPNIK FRANC, Hotedršica, september 1943
SVOBODA, Spodnje Gorje
ŠKERBEC STANKO, Gornje Jezero, september 1943
ŠPEH JANEZ, Pudob, 13. septembra 1943
ŠTERBENC MARIJA, Snečji vrh, september 1943
TELIČ ANDREJ, Kozarišče, februar 1943
TOMC FRANC, Viševšek, 28. septembra 1943
TOMEJC JANEZ (Kofcar), Spodnje Gorje
TOMEJC MARTIN, Zgornje Gorje
TRUDEN JANEZ, Vrh, 23. oktobra 1943
USE JANEZ, Grahovo, 14. septembra 1943
ZVAN LOJZE (Porov), Gorje

Umorjeni 1944

CESAR MATIJA, Radovica
ČERNE CENE, Gorje
ERKLAVEC, P. RAJNER, župnik, Semič, november 1944
ERŽEN, DR. PETER, Kočevje, 5. marca 1944
HRIBAR KSENIJA, Strmol pri Cerkljah, 4. januarja 1944
JAMNIK PRIMOŽ, Slovenj Gradec, marec 1944
KERN FRANC, kaplan, Hinje, 21. aprila 1944
KLEMENT, P. NORBERT, kaplan, Suhor, 29. novembra 1944
MLEKUŠ, trije bratje, Poljane
NEUDAUER SLAVKO, Sv. Lenart, Slov. Gorice
PAJDA IVAN, Grabec
PAJDA LUDVIK, Grabec
SLIVNIK IVAN (čebularjev), Spodnje Gorje
TROJAR TONEJ, Laze
TRAJAR, mati Janka, Jesenice, januar 1944

Padli 1944

PERSIN JOŽE, Gorenjska

Umorjeni 1945

BRADEŠKO, Hlevni vrh
BRUS CIRIL, Hotedršica
KOBAL LOJZE, Gorje
KORENC FRANČ, Hotedršica
MEGLIČ LUDVIK st., Videm, št. Jurič ob ščavnici, maj 1945
MENART JOŽE, Novi svet
PLEŠIVČNIK ERNEST, Prevalje
PLEŠIVČNIK, žena, Prevalje

PLEŠIVČNIK, otroci, Prevalje
POGAČAR JANEZ, Gorje
ROZMAN, mati, Ivanjševci, Štajerska, maj 1945
STRUPI ALOJZ, prof., Št. Vid, 17. avgusta 1945
TOM, DR. FRANCE, Jesenice, 27. decembra 1945
URBANOVEC FRANC, Ravnik

Padli 1945

BIZLAJ SANKO, Devica Marija v Polju, april 1945

Vrnjeni

FERDERBER JANEZ, Bela Krajina
FERDERBER STANKO, Snežji vrh
GANTAR JOŽE, Ravnik
HORVAT IVAN, kurat
HROVAT ANTON, kurat
INTIHAR KARL, Bočkovo
LOPANC ANTON, Tanča gora
PIRMAR JOŽE, Bočkovo
REMSKAR IVAN, kurat
SAJOVIC FERI, Ljubljana
ŠKERL JOŽE (Grenkov), Begunje, Cerknica
TRPIN TONE, Dobrova pri Ljubljani
VIDMAR, Brezje
ZUPANČIČ LEO, Ljubljana

Umorjeni ali umrli v ječah po 8. maju 1945

BAJŽELJ, DR., Ljubljana, 1948
CERKOVNIK FRANC, župnik, Št. Jernej, 20. marca 1946
ERZAR STANKO, kaplan, Ribnica, 1951
KOBÉ, prof., Ljubljana, 1948
KRAŠNJA FRANC, župnik, Sorica, 7. januarja 1946
KRAUTBERG, Trbovlje, 1948
KRISTAN LOJZE, stotnik, Ljubljana, 1947
KUMELJ METOD, Ljubljana, 1947
MEDVED JOŠKO, Ljubljana, 1947
MULACEK, polkovnik, Ljubljana 1949
NAGODE, INŽ. ČRTOMIR, Ljubljana, 1947
NAGODE, mati, Ljubljana, 1947
OBLAK VALENTIN, župnik, Preseka, 21. septembra 1951
SAJOVIC JOŠKO, kapetan, Ljubljana, 1947
SOKLIČ JANKO, Jesenice, 1948
TERČELJ, DR. FILIP, katehet, Sorica, 7. januarja 1946
HARBIČ, kapetan, september 1943

In vendar naš problem ni zgolj političen. Samo prisluhnimo kdaj našim govorom... Zmaterializirali smo se. In to je tretji — a v resnici prvi razlog našemu usihanju. Sile za borbo za večjo duhovnost pa ne bodo prišle zgolj iz političnega dela, še manj iz zgolj kulturnih afirmacij in seveda še manj iz naše ekonomske moči — priti morejo samo iz večje religioznosti. Brez spreobrnjenja srca, brez moralne revolucije v nas — ni rešitve. Če si glede tega nismo na jasnem, smo se začeli pokopavati sami in ni treba nič s prstom kazati na grobokope od drugod, ki prežijo na nas.

Tako da, če bolehamo — in vsi vemo, da res bolehamo... pričnimo se zdraviti. Ne odlašajmo in predvsem ne pozabimo: kadar človek opazi, da se je v njem pričel rak, čeprav šele začel rak... ne bo ga zdravil z aspirini...

N. F.

SLOVENCİ NEKOČ IN DANES

Narodi sveta, od največjih pa do najmanjših, razmišljajo o svoji daljni in bližnji preteklosti. Tako nam zgodovina odkriva človeka, človeške skupnosti in narode skozi stoletja.

Tudi mi Slovenci vemo iz svoje zgodovine za dneve naše slave, kakor tudi za dneve težkih preizkušenj. Dneve naše slave smo poznali, ko so združena slovenska plemena v alpskem svetu postavila temelje Karantanije, to je prve Slovenske države proti koncu sedmega stoletja. Njeno središče je bilo na Krnskem gradu (Gospovetsko polje). Vodil jih je knez. Naslanjal se je na starešine, ki so imeli oblast v svojem okolišu. Zgodovinski viri jih imenujejo prvake. V močno oporo knezu so bili tudi kosezi (njegovo vojaško spremstvo). Knez je bil deden, vendar mu je oblast izročala v roke skupščina prvakov in kosezov ob prisotnosti ljudstva. Ta obred se je vršil ob knežjem kamnu in ga poznamo z imenom umeščanje.

Umeščanje se je ponavljalo skozi stoletja, čeprav že pod tujo oblastjo (frankovsko), in končno je bilo odpravljeno v 15. stoletju, torej že pod Habsburžani. Ker je bil ta obred zgodovinskega pomena za nas Slovence in je poznan tudi drugim narodom Evrope kot edinstven primer doseženih svoboščin v samem nastanku takratnega politično-gospodarskega fevdalnega reda, smatram, da ga je vredno na kratko opisati.

Ob vznožju Krnske gore stoji kamen, na katerega je sedel kmet iz svobodnega koseskega rodu, ki je imel to pravico podedovano. Z eno roko je držal marogastega bika, z drugo pa kobilu tudi marogaste barve. Okrog njega je bilo zbrano domače ljudstvo. Kmetu se je približal novi vojvoda, oblečen v sivo raševino, obuť v kmečke čevlje z deželno zastavo v roki. Kmet je vprašal v slovenskem jeziku:

„Kdo je oni, ki prihaja?“

Okoli stoječi so odgovorili: „Deželni knez je.“

Kmet je vprašal nato: „Ali je pravičen sodnik, ki išče blagor do
movine?“

Vsi so odgovorili: „Je in bo vedno!“

Kmet je nadaljeval: „Pa kateri pravici me lahko spravi s tega
sedeža?“

„Dobiš šestdeset beličev, marogastega bika, kobilo in obleko, ki jo
ima sedaj knez na sebi. Prost boš ti in tvoja hiša vsakega davka.“

Potem se je kmet rahlo dotaknil vojvodovega lica in ga s tem opom-
nil še enkrat na dolžnosti, da bo pravično sodil. Stopil je s sedeža in
odgnal živinčeta s seboj. S tem je pokazal, da prepušča vojvodi oblast v
deželi. Vojvoda pa se je postavil, oblečen v kmečko obleko, na prepro-
sti kamen, potegnil moč, ga zavihtel na vse štiri vetrove in s tem prise-
gel, da hoče biti vsem sodnik po dolžnosti in pravici. Potem se je napil
iz kmečkega klobuka studenčnice, da bi pokazal ljudstvu, naj bo zadovoljno
s tem, kar daje domača zemlja.

To so bili dnevi naše slave, na samem začetku fevdalnega reda v
Evropi. Za te dni naše slavne preteklosti naj zvedo sinovi in hčere Slo-
vencev širom zemeljske oble, da so bili njihovi daljnji predniki tisti, ki
so prvi prižgali baklo svobode v deželi, ki se imenuje slovenska Koroška,
ki pa je od leta 1918 pod Avstrijo.

Slovenci smo tekom stoletji izgubili mnogo našega ozemlja, toda ohrani-
li smo se kot narod in kristjani do danes — kljub našim sovražnim in
grabežljivim sosedom.

V drugi svetovni vojni smo Slovenci stali pred težko odločitvijo; šlo
je za obstoj ali smrt večine našega naroda. V Sloveniji se je pod tujo oku-
pacijo pojavila OF. Rodilo se je upanje, da bo tisto osvobodilno gibanje
imelo nalogo, biti boj proti okupatorjem, da bo tisto gibanje avtentično
slovensko, ali pa vsaj jugoslovansko. Razočaranje je bilo veliko, ko je bilo
ugotovljeno, da OF vodijo komunisti, katerim je bila deveta briga tuja
okupacija našega ozemlja, deseta pa slovenski narod, ki po svoji življenjski
filozofiji odklanja tujo in strupeno komunistično ideologijo.

Dolžnost poštenega slovenskega naroda, ki je prvi kazal znake de-
mokratičnosti že v srednjem veku, je bila tedaj, organizirati kontrarevolu-
cijo in se odločno upreti komunistom, ki so hoteli iz naroda svobodnih
Slovencev čez noč narediti narod hlapcev komunizma. Da se to prepre-
či, so nastali slovenski domobranci, katerih končni cilj je bil, doseči re-
snično svobodo našega naroda. Domobranci niso poslušali političnih ur, ka-
kor so jih morali po komunistih zapeljani partizani. Zadostovalo jim je
geslo: Bog — Narod — Domovina! Ti trije pojmi imajo za nas Slovence
moč najvišjega narodnega zakona, ki mu je ime Slovenska Narodna
Ustava.

Med 4. in 12. februarjem 1945 je potekala zloglasna Jaltska konferenca, kjer so govorili o politični ureditvi Evrope po končani drugi svetovni vojni, kakor tudi o ustoličenju komunistične vlade v Jugoslaviji, na Poljskem itd. Usodna napaka velikih iz Zahoda na omenjeni konferenci je tudi nam Slovincem povzročila nepopravljivo škodo, ki je terjala preko dvanajsttisoč slovenskih življenj in prihod komunistov na oblast v Sloveniji.

Napaka, ki so jo storili veliki državniki z Zahoda, kaže svoje posledice še danes, ko že ne stoji pred zrelostnim izpitom za življenje mala Slovenija, ampak se trese pred njim vsa zahodna Evropa. Potujoči trgovec in zunanji minister ZDA H. Kissinger, ki se nesramno igra z usodo narodov, je pred kratkim izjavil, da se bo pač treba sprijazniti z mislijo, da bo Evropi zavladal komunizem. Ta izjava pomeni pljunek na grob milijonov borcev padlih za svobodo izpred več kot trideset let, živim pa v strah in trepet, ker bodo morali sprejeti komunistično oblast brez borbe.

Naša vest je mirna, ker so slovenski domobranci pred več kot tridesetimi leti častno izpolnili svojo narodno dolžnost, brez tuje pomoči, brez razumevanja Zahoda, ki nas je celo nesramno izdal in prodal.

Hvala in čast slovenskim domobrancem, ki so junaško bili boj za svobodo slovenskega naroda pred več kot tridesetimi leti in v tem boju padli zato, da bi mi svobodno živeli.

NAŠI MOŽJE

OREH FILIP - 50-LETNIK

Če bi pred enaintridesetimi leti, tam v Teharskih krvavih arenah, ali celo pčtem, ko so ga gnali zvezanega in raztepenega pred „ljudsko sodiče“ v Podlipoglav, če bi tedaj rekel Filipu, da bo dočakal petdeset let, bi dejal, da bi se moral zgoditi čudež... in se je z njim in toliko drugim; zato je ob tem velikem prazniku v vseh čestitkah prva zahvala Bogu in Materi božji za vse troljenje in čudežno rešitev.

Filip je bil rojca v Bizoviku 11. aprila leta 1926.

Ko so komunisti začeli s svojo krvavo justico in gnali ljudi na morišča v Pogled in Polico, jih pobijali po satanskem mučenju ter na zasuta usta udarili pečat izdajalca, je vstal F-

lip s svojimi brati ter se pridružil fantom iz vasi, ki so pribili: „Dovolj je tega!“ Neizkušeni, toda odločni in neustrašeni fantje so pomedli OF bando in vasi pod Urhom so se oddahnile.

V septembru 1943 po padcu Velikega Osolnika je Filip padel v roke partizanom. Ker je bil mladoleten, se je „zmazal“, a že novembra je ušel partizanom in se pridružil domobrancem.

Spomladi 1944 je odšel v četnike. Ker pa so se le ti izmikali borb s partizani, se je vrnil spet med domobrance in to v udarni Rupnikov bataljon. Srečno je preživel številne in drzne napade v katerih je bil vedno med prvimi, celo v zadnji borbi tam pri dravskem mostu ni popustil temveč udaril z ostalimi fanti v juriš, da je partizanska vojska zopet imela vzrok za beg.

Iz Vetrinja je bil z bataljonom vrnjen v Teharje, od koder je, čez mesec pobegnil ter krenil proti domu, kamor je prišel šele oktobra. Po izdaji bivšega prijatelja so ga komunisti odkrili prav na sv. večer 1945 in ga odgnali v „ljudsko ječo.“ Na praznik sv. Štefana, ko se mu je spet posrečilo prevarati stražarja je zopet pobegnil. Skrival se je po domačih krajih in končno prišel v Avstrijo v taborišče Spittal na Dravi težko bolan.

Leta 1949 je bil poslan v zgornjo Avstrijo na okrevališče kjer je spoznal in se poročil z gospo Ido. Januarja 1951 je najprej sam emigriral v ZDA, a konec leta je za njim prišla še njegova žena s hčerko Vero. V družini je pet otrok: tri hčerke: Vera, Nada in Ljuba ter sinova Janez in Filip.

Z družino živi v Wickliffe pri Clevelandu. Zaposlen je pri White Motor Co. Je delaven član Tabora kjer že nekaj let vestno opravlja posle blagajnika. Je tudi član slovenske Pristave in odbornik.

Dragi Filip! Vsi tvoji prijatelji in soborci se s Teboj in Tvojimi veselimo pomembnega praznika ob srečanju z Abrahamom in Ti kličemo: „Na mnoga leta, Filip!“

MNENJA IN VRENJA

Franc Sodja CM: Glejte, že sonce zahaja . . .

Izdalo Baragovo misijonišče. tiskala in vezala Editorial Baraga SRL; Buenos Aires, 1975; str. 160.

V lični, privlačni zunanji opremi, katere avtor ni imenovan, je Franc Sodja C. M. pri Baragovem misijonišču v Buenos Airesu pustil sicer droben, pa navzlic temu zelo bogat knjižni dar za ljudi, katerim po neizogibnih zakonih narave že zahaja sonce življenja.

V uvodu k svoji knjigi pisec pravi: „Ne vem, komu bo prišla knjiga v roke. Vsakemu bi želel stisniti desnico. Vsakemu bi želel pogledati iz oči v oči, iz starčevskih oči v starčevske oči. In kot prijatelja bi krepko korakala večnemu dnevu naproti. Vseeno, kako in kdaj: Bog ima svojo uro in svoj koledar. Glavno je: Preživeti morava lepo starost!“

Ta namen je pisec dosegel v polni meri. V petih zaglavjih je zbral 101 razmišljanje, katerih vsako napolni tono eno stran knjige; — ravno zadosti, da nas ta resnični prijatelj brez utrudljivosti prepriča, kako lahko je tudi starost lepa.

Vsakemu svojih razmišljanj je zapisal na čelo nekaj maksim iz sve-tega pisma, pa preko Kristusa in cerkvenih očetov do vrste mož in žena, katerih misel je pomagala oblikovati človekovo usodnost. Že ta rekopilacija je velika dragocenost knjige. Na te citate je navezal svoje zaključke v tako prijetno kramljajočem, lahko bi rekli vsakdanjem stilu, da se bralec niti ne zave, kdaj se mu je pogreznila prav v globino srca topla beseda resnične-ga prijatelja, ki ga želi s to knjižico pospremiti do onega skrajnega tre-nutka, ki čaka vsakogar izmed nas in bi bil že zavoljo tega nespameten strah pred njim. Pisec je s tem dosegel ono, v našem modernem okolju ta-ko pogrešano, pa zato tem bolj potrebno sintezo srca in misli. (Kako vse drugačen bi pač bil naš svet, če bi do skrajnosti izkoriščene danosti človekovih možgan vodilo srce!)

Ne pretiravamo, če ugotovimo, da knjižica spada v vrsto tistih, ki jih ne beremo v dušku od prve do zadnje strani, temveč nas kot Kempčan spremlja v našem razpoloženju na poljubni strani — kjerkoli jo odpremo. V tej mahni posodi je nakopičenega toliko bogastva, da bo njeno pogosto odpiranje v veliko oporo vsem bralcem: starim — pa tudi ne tako starim...

Da je knjiga še bolj prikupna, je v njej zbrana vrsta zares umetniških razpoloženskih fotografij, ki so dragocenost zase.

Naša zdomska književnost je z njo spravila dragocen dragulj v za-kladnico dokazov naše žitnosti.

Pika.

Meddobje, XV/1

Izdaja Slovenska kulturna akcija. Urednik Francé Papež. Zunanja oprema France Papež.

Kot 95. zvezek svojih publikacij je Slovenska kulturna akcija v Bue-nos Airesu poslala v svet prvo številko XV. letnika svoje splošnokulturne revije. V uvodu se pokloni pokojnemu soustanovitelju s sledečimi besedami: „Umril je 4. novembra 1975 v Buenos Airesu gospod Ruda Jurčec, pred-

nik Slovenske kulturne akcije do 1969, dolgoletni sourednik Meddobja, pobudnik kulturnega življenja v zdomstvu in nepomirljiv borec za svobodo in slovenstvo. Njegov spomin bo ostal med nami neskaljen.“

Na 80 straneh je zbrana sledeča vsebina:

Uvodnik: France Papež, La necesidad de hablar.

Poezija in proza: Vladimir Kos, Kako naj jo kličem. — Karel Rakovec, Posneti soneti. — Tone Mizerit, Buenos Aires 22. — Lev Detela, Sedmoglavec.

Razprave: Mirko Gogala, Integracija in asimilacija pri izseljencih. — Milan Kopušar, Kristus in nespamet.

Sporočila: Frank F. Bükvič, Aleksander I. Solženicin: Rakov oddelek. Umetniško prilogo je prispeval slikar Ivan Bukovec.

IZ DRUŠTEV

MAJ-JUNIJ 1976

Enaintrideset let poteka od tistih nesrečnih dni, ko je slovenska vojska bila prevarana, IZDANA IN PAHNJENA V ROKE KRVNIKOM. Slovenska narodna vojska že 31 let trohni v kraških jamah, toda še danes po tolikih letih prihajajo ljudje na kraj morišča in tiho prižigajo sveče onim, ki so bili brez sodbe poklani, onim ki so bili in ostali upanje narodove svobode — našim pobitim domobrancem. Da, Kočevski Rog in druge kraške jame so in ostanejo naša narodna svetišča.

Mi smo daleč od njih tako geografsko kot tudi časovno. Težko je danes, po 31 letih vračati se na izhodišče v kraje, kjer smo nekoč hodili in kjer smo se borili. Ne moremo več doživeti tistega, kar smo nekoč doživeli, vse nam zahaja v senco in temo. Ko bi vsak izmed nas vsaj enkrat na leto v duhu poromal v svojo rodno vas, šel od hiše do hiše in povprašal po sosedu po prijatelju kje je, bi se morda zavedli celotne tragedije, ki je sledila Vetrinju. Bili bi eno z onimi s katerimi smo nekoč ramo ob rami branili naš slovenski dom, bili bi del trpečega naroda v sužnosti. Še več, spoznali bi, kako zapadni svet počasi pa sigurno v svoji materialistični miselnosti propada in naseda brezbožnemu komunizmu in njihovim nakanam. Spoznali bi, kako sovražnik — isti kot pred 31. leti — med nas seje ljujko razdora in sovraštva, spoznali bi, da je le v slogi moč, nesloga pa vodi v propad. To pa so baš tiste ideje, ki jih Tabor, naša borčevska organizacija oživlja in poudarja že več kakor 20 let. Na žalost je tudi Tabor nenehna tarča svojih nasprotnikov, tistih, ki nočejo spoznati in priznati, da

v Taboru veje ena sama ideja — ideja domobranstva in da so Tabora gesla iskrena in jasna:

BOG — NAROD — DOMOVINA

Soborci, pomislimo te dni in pogosto odslej na naše neustrašene borce, nikdar premagane, sramotno izdane in zločinsko pomorjene. Oni so prvaki svobode, mi njih soborci pa moramo ostati čuvarji resnice in njihovi сведoki. Stojmo trdno in bodimo eno, da bomo kos bodočim viharjem.

Bog Vas živi!

Glavni odbor Tabora SPB
Ivan Palčič

Novice iz Toronta:

Dolgo časa se že nismo oglasili iz Toronta, a vendar smo še živi. Zima je bila res huda in dolga, nazadnje se pa le umika soncu in novemu življenju. S tem pa prihaja čas naših spominov in čuta dolžnosti, da ostanemo zvesti ideji, za katero jih je toliko padlo.

Prvo soboto v oktobru smo imeli zdaj že tradicionalni domobranski banket. Finančno ni bil tako uspešen, kot prejšnje leto, moralno pa nas je spet dvignil in dokazal, da tudi v teh dneh, ko vse rine nekam na levo, še ni vsega konec. Upamo, da se jeseni spet vidimo pri veliki skupni domobranski mizi.

Še prej v septembru je naša organizacija sodelovala pri spominskem križu v Midlandu, ki smo ga vsi protikomunisti postavili v spomin vsem padlim protikomunističnim borcem. Bilo je zbranih toliko ljudi, da je to delo našlo prostor tudi v slovenskih rdečih časopisih doma — najbolj zanesljivo znamenje, da smo naredili nekaj zelo dobrega in plemenitega.

15. februarja 1976 smo se zbrali na 19. redni občni zbor naše krajevne organizacije Tabor, ki je bil kar dobro obiskan. Izvolili smo nov odbor, kateremu predseduje g. Lojze Babič. Nekaj starih odbornikov je še ostalo v odboru, večina pa je novih, da v organizacijo pridejo spočiti ljudje z novimi idejami. Novemu odboru želimo obilo uspehov pri delu za ohranitev domobranske ideje med torontskimi Slovenci.

V Torontu je bil imenovan za pomožnega škofa Slovenec prof. Lojze Ambrožič, sin poznane Ambrožičeve družine doma iz dobravske župnije. To je gotovo velika čast za vse Slovence po svetu, posebno pa še za torontske.

Argentina

Soborci v Argentini so bili zelo veseli obiska Milana Zajca, predsednika ka društva Tabor iz Clevelanda. Povabljen je bil na izredno sejo krajevne ga društva Tabor v Argentini, ki je bila v zavetišču. Na seji smo izmenjali misli o odnosih in sodelovanju Tabora z drugimi organizacijami in zavetiščem.

V zavetišču je Milan Zajec videl, da delo napreduje in da so v glavnem odborniki zavetišča člani Tabora. Poleg tega, da je prinesel mecenski dar zavetišču od svojega pokojnega brata Alojzija, bo priporočal vsem domobrancem v Severni Ameriki, da tudi v bodoče velikodušno podprejo to ustanovo, ki je našim rojakom v Argentini tako potrebna in je obenem spomenik našim padlim junakom in nosi ime našega pokojnega vladike dr. Gregorija Rožmana.

Cleveland

Na seji krajevnega društva Tabor je njen predsednik Milan Zajec poročal o svojem obisku v Argentini in podal izčrpno poročilo o stanju borcev na jugu. Pozdravljena je bila tudi ideja, da se mora naša borba proti komunizmu nadaljevati in poostriti in tudi razkrinkavati njih podtalno delovanje.

Društvo Tabor je poslalo več protestov mestni hiši v Clevelandu zaradi objavljenega sodelovanja mesta Ljubljane in Clevelanda.

Kakor druga leta, je tudi letos Tabor organiziral družabni večer, ki je bil 24. aprila 1976.

Letošnji spominski dan na Pristavi bo 20. junija.

Vesti glavnega odbora Tabor:

Iz socialnega sklada je bilo poslanih za božič 1976 pomoči potrebnim skupno 450 dolarjev in za Veliko noč skupno 870 dolarjev.

IZ PISEM

Nazarensko sem vesel in oprostite, solze so mi zalile obraz, ko sem prejel Vaš ček. Ne zaradi tega, da potrebujem denarja (tega zaenkrat res še ne potrebujem), pač pa zato, ker sem pomislil, kako se počutijo tisti, ki so zares potrebni podpore, kadar to prejmejo od Vas! Naši pokojni soborci Vam kličejo: „Nismo zastoj dali naša življenja; ideali, za katere smo se borili in prejeli krono mučeništva, živijo še naprej in ponosni smo na Vas.“

Le tako naprej, dragi soborci! Samo pazite, da dajete podporo le tistim, ki so zares potrebni. Je takih dovolj, več jih je le težko poiskati, pa je potrebno, ker to želimo mi, in naši pokojni soborci; vsi pa vemo, da je podpiranje revežev, posebno še onih, ki mislijo z nami, neizmerno všeč tudi Vsemogočnemu!

Vsi za enega, eden za vse, to je bila odlika naših domobrancev. Po-

nosen sem ter prepričan, da bodo borci delovali in upoštevali to vsega spoštovanja vredno geslo, dokler ne omahne zadnji izmed nas. Naj nas ne motijo zveržena pota maloštevilnih, ki so našo idejo mogoče zapustili za skodelico leče. Naša pot je ravna in točno začrtana ter ne pozna idejnega kompromisa, kajti po tej poti so hodili in na njej umrli naši soborci za Boga — Narod — Domovino!

S. M.

Buenos Aires, 16. 5. 1976

Cenjeno uredništvo Tabora!

Bralcem Tabora, ki niso imeli priložnosti brati v Smeri v Slovensko državo napisanega članka g. Tineta Duha „Requiem za velikega Slovenca“, v vednost:

Članek ni dal povoda, da g. Evgen Rupnik na tako banalen način žigosa Slovence v zdomstvu. Bil je napisan na podlagi večletnih debat Vuleta Rupnika z njegovimi sodelavci in nima nespoštljive vsebine. Netaktne besede, ki jih našteva g. Evgen Rupnik, v članku niso napisane.

Imamo vtis, da je g. Evgen Rupnik zelo slabo oz. enostransko poučen o sožitju narodov stare Jugoslavije.

V odnosu Slovencev do srbskega naroda lahko mirno trdimo, da ni bilo problemov. V slovenskih mestih živeči Srbi so se prav dobro počutili in Slovenci smo se za boljše razumevanje učili njihov jezik. V drugi svetovni vojni je srbski narod prav tako krvavel in trpel, kot slovenski. Ko so srbski vojaki po večmesečnem Kalvariji podobnem maršu pomikali v Slovenijo in v slovensko Primorje — tedaj edini varni pokrajini —, so bili povsod, kjerkoli so se pojavili, prijazno sprejeti, na domboranskih postojankah pa pogoščeni in obdarjeni s cigaretami. — Dolgoletno intimno prijateljstvo in razumevanje gen. Leona Rupnika z gen. Milanom Nedićem, s katerim si je ves čas vojne dopisoval, je bilo porok da so Srbom bila vrata v Slovenijo gostoljubno odprta. — Na pokrajinski upravi sprejetim vojvodom Jevdjeviću in Djujiću ter gen. Damjanoviću je bila v okviru dobrodošle akcije pod pokroviteljstvom prezidenta gen. Rupnika poklonjena večja količina cigaret, hrane in pijače za pomanjkanje trpeče srbske vojaše. — V samem Vetrinju — kjer je bila spričo velike množice ljudi pičila hrana in so klali mule in konje, so mnogi srbski vojaki dobili hrano na demobranskih kotlih. — Tovarištvo smo tudi doživeli, ko so nas srbski vojaki kot prve žrtve vračanja prvi opozorili na to.

Preživeli generaciji druge svetovne vojne pa je v spominu, da je po ukinitvi države SHS in proglasitvi Jugoslavije s centralistično vlado postal odnos le-te do Slovencev zelo negativen. Ne samo, da so nam odvzeli našo lastno ime in nas prekrstili v Jugoslovane, odvzeli so nam tudi simbol slovenske narodne skupnosti — slovensko zastavo. — Leta 1941 sta nas jugoslovanska vlada in jugoslovanska vojska po brezglavem ravnanju od-

govornih voditeljev po nepotrebnem pahnili v drugo svetovno vojno, in je z vsemi tragičnimi in usodnimi posledicami sprožila plaz, ki se še do danes ni ustavil.

Verjetno Slovenci ne bi imeli ne gen. Rupnika ne Vuleta takih, kot smo ju imeli in potrebovali, če ne bi oba v tem dejanju doživela globokega razččaranja.

Ni izmišljeno kako je gen. Rupnik dne 8. aprila 1941. leta v Zagrebu na sestanku odgovornih višjih oficirjev — okrog 80 po številu —, ki so sklenili, da se Slovenija kljub odličnim utrdbam sploh ne brani, vzrojil in s tako silo udaril s sabljo po več metrov dolgi mizi, da so vsa okna zažvenkečala, in s takim glasom zavpil, da je bilo prisotnega (in tudi druge!) kar groza: „Če je pa tako, grem pa sam in bom s svojimi rokami branil Slovenijo! Kdor je z menoj, naj gre za menoj; drugi ste pa ...“ — Ne bom imenoval nekaterih srbskih besed, ki jih je psoval nanje; bil je tako razburjen, da ni več vedel, kaj je vpil nad njimi, navaja priča.

Drugič se je razočaranje ponovilo v mesecu maju leta 1945. — Ni izmišljeno, da so se na sestanku na Pokrajinski upravi dne 7. aprila 1945 dogovarjali: pomočnik gen. Draže Mihailovića, gen. Miodrag Damjanović, načelnik štaba srbskih prostovoljcev ppolk. Tatalović, osebni tajnik Dimitrija Ljotića Boško Kostić — za skupno obrambo slovenskega ozemlja pred vdorom Titovih čet tako dolgo, dokler ga ne zasedejo zavezniki. Vendar so od 29. do 30. aprila 1945 to namero brez predhodnega obvestila opustili in po svoje iskali zvezo z zavezniki ter tako pospešili, da je v izpraznjene položaje v slovenskem Primorju naglo napredovala Titova 4V. armada pod poveljstvom genpolk. Petra Drapšina, ki je že 3. maja 1945 stala pred Rakekom.

Po 3. maju 1945 je tudi načrt gen. Leona Rupnika, da slovensko domobranstvo nadaljuje boj, propadel...

Dejstvo je, da je na podlagi teh usodnih izkušenj pokojni Vule Rupnik gradil bodočnost slovenskega naroda samo na Slovencih. Bil je tako poznana osebnost, da ne samo njegovi soborci in prijatelji, ampak vsa slovenska javnost ve, kako je mislil, čutil, pa zakaj in kako je deloval.

„Skušal sem storiti vse, kar je bilo mogoče, kot Slovenec in kot oficir. Če mi je uspelo, bodo sodili drugi. Moj odgovor pred Bogom bo pa zelo lahak. Stal sem s svojim narodom; to pa ni noben greh,“ so bile njegove besede nekaj mesecev pred smrtjo.

Slovenci spoštujemo in se klanjamo spominu srbskih vojakov, ki so padli v boju proti komunizmu na slovenskih tleh. Dali so svoje življenje v gigantski borbi za svetle ideale, združene v geslu: Bog — Narod — Demovina! Bili so sinovi slavne srbske tradicije in navdaja nas prepričanje, da jim je bilo v ponos, voditi v boj tako hrabre vojake, kot so bili — slovenski domobranci!

Vprašamo g. Evgena Rupnika, ali mu je znano, da je prav sedanji gla-

var Jugoslavije, ki po njegovem postavlja Slovence drugim narodom za zgled, odgovoren, da njegov lastni oče gen. Leon Rupnik in 12.000 slovenskih domobrancev — ter tisoči srbskih bratov! — po 30 letih „nimajo ne groba, ne drugega znamenja, ki bi spominjalo nanje?!“

Za Smer v slovensko državo
prof. Vinko Logar

NAŠI MRTVI

ALOJZIJ PETRIČ - UMRL

Nekaj dni pred božičem se je po Torontu raznesla vest, da je zadet od srčne kapi umrl Petričev ata.

Lojze Petrič je bil rojen 19. novembra 1899 pri Sv. Trojici pri Rakeku. Pred 55 leti se je poročil z Justino Žnidaršič. Rodilo se jima je pet otrok: Slavko, Danica, Franci, Jože in Justi.

Vse do leta 1942 so lepo mirno živeli na svojem posestvu. Tedaj se je tudi za Petričevo družino začela Kalvarija. V prvih pomladnih dneh sta nad Petričevo domačijo prileteli dve italijanski letali in jo bombardirali. Družina si je z begom rešila življenje. Potem so iz gorečega poslopja nekaj rešili in se preselili k bratu v Zalesje.

V začetku julija je italijanska vojska naredila pohod na Zavrh nad Sv. Trojico. Moški so se umaknili v gozdove proti Iški, ker so pač poznali Italijane. Čez nekaj dni so spet priletela letala in raztrosila letake s pozivom, naj se moški vrnejo domov, da se jim ne bo nič zgodilo. Sin France se je z nekaj drugimi res vrnil, a Italijani so vse postrelili na Zavrhu kot talce. Ko so Italijani odšli, so prišli partizani in vse moške prisilno mobilizirali. Kdor se jim ni odzval, je bil obsojen na smrt. Pokojni Lojze se je spretno skrival ob ponovnem prihodu Italijanov pa so ga dobili in odpeljali v internacijo v Firenze. Preostala družina se je morala preseliti najprej v Cerknico, pozneje pa na Rakek, ker so jim partizani grozili z likvidacijo. Sinova Slavko in Jože sta se umaknila v Ljubljano.

Po nešteti prošnjah se je Lojze vrnil iz internacije. Ko si je nekoliko opomogel, se je pridružil domobrancem na Rakeku, od koder je kot narednik odšel najprej v Verd nad Vrhniko, potem v Devico Marijo v Polju, nazadnje pa je služil v 6. četi v Grosupljem. Pred razpadom se je vrnil na Rakek po ženo in hčerki, s katerimi se je umaknil na Koroško. Tudi sinova sta prišla tja s svojima četama, bila pozneje vrnjena iz Vetrinja in oba ubita v Kočevskem Rogu.

Pokojni Lojze Petrič je z ženo in hčerkama ostal v Vetrinju, kjer je preživel trpljenje begunskega življenja. Leta 1948 so emigrirali v Al-

berto v Kanado, kjer so v Lethbridge-u morali ostati na dveletnem kontraktu. Po cdsluženi dobi so prišli v Toronto, kjer so si uredili svoj novi dom.

Do leta 1959 je Lojze pridno delal kot mizar, tedaj pa je zbolel za rakom v grlu. Uspešna operacija mu je podaljšala življenje za šestnajst let, izgubil pa je glas.

19. decembra 1975 so se mu stekli dnevi življenja.

Njegovo truplo je bilo položeno na mrtvaški oder v domu pokojnih Ridley, kamor so se prišli od njega posloviti številni prijatelji in molit za pckoj njegove duše. 23. decembra je bilo njegovo truplo prinečeno v cerkev Brezmadežne s čudodelno svetinjo, potem pa so ga njegovi soborci cdnesli na Goro miru, kjer je našel mir in počitek.

Pokojni Lojze je ostal vedno zaveden domobranec. Čeprav se je po operaciji, po kateri je izgubil glas, držal nekako ob strani, je vedno sprcnljal naše delo in bil ponosen, da je bil domobranec.

Naj mu bo lahka svobodna kanadska zemlja, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

FRANČEK MIKUŠ - UMRL

Po dolgi in neozdravljivi bolezni je umrl *14. maja 1976 Franček Mikuš* v Palomarju prov. Buenos Aires, Argentina. Pokojni je bil starejski rojak doma iz Haloz. Bil je jurist, ki je študiral pravo najprej v Zagrebu, končal pa v Ljubljani. Vojna oziroma revolucija ga je dosegla v Ljubljani kjer je tudi vstopil k domobrančem kot oficir s činom poročnika. Emigriral je v Argentino in je ob smrti imel 67 let. Ob velikem številu znancev in prijateljev je bil naslednji dan 15. maja pokopan na pokopališču v San Martinu.

Blagega pokojnika bomo ohranili v lepem spominu.

Naše globoko sožalje gospej štefki in ostalemu sorodstvu.

JOHANCA LOBODA - UMRLA

Nepričakovano nas je za vedno zapustila dne 3. junija 1976 gospodična Johanca. Dočakala je 75 let.

Drugi dan je bila pokopana s sv. mašo na pokopališče Olivos pri Buenos Airesu.

Naše globoko sožalje vsemu sorodstvu.

NA UREDNIŠKI MIZI

V Taboru št. 3/1976 je bila napravljena nehote napaka: naslovna stran te številke ne predstavlja 34. črte v št. Jerneju pač pa v Kandiji pri Novem mestu, kar se lahko razvidi iz objavljene slike.

In vendar – nekoč bo!

Jih bo prižigal tvoj sin,
ali tvojega vnuka vnuk,
toda nekoč — bo.
Svečka ob svečki.
Zlate jase sredi kočevskih gozdov,
svetli vbodljaji obrobljenih kraških jam,
bele trepetajoče groze dolenskih dobrav —
nekoč bodo zagorele svečke,
sredi noči bo svetel dan
od Triglava do Kolpe
od Trsta gor do Šentilja.

.....
Ne za njih duše, ki so, kjer so,
ne za njih telesa, ki jih ni, kjer so bila,
ne... svečke, v zvest spomin
na vsa dolga temna leta,
ko so bili nam luč.

ZA BELEŽNICO

Še en dokaz...

Po buenosaireškem dnevniku "Cronista Comercial" z dne 2. 5. 1976 povzemamo, da je poglavar petrolejske Libije polk. Kačdafi v izključnem intervjuju z dopisnikom londonskega Sunday Telegrapha dobesedno izjavil:

„Libija bo nadaljevala z izboljšanjem svojih odnosov s Sovjetsko zvezo in s pomočjo terorističnim organizacijam. Ne udeležujemo se sicer neposredno konflikta na Irskem, toda podpiramo ljudi, ki se bojujejo za svobodo. Zato smo poslali bombe irskim revolucionarjem, da tako Velika Britanija plača za svoja dejanja, odkar smo že odstranili njeno prisotnost v naši deželi...“

Še en dokaz več, kako prav je imel mladi slovenski domobranec, ko je leta 1944 spričo kratkovidne kramarske angleške politike, ki je pri nas zavrгла nacionalne borce za svobodo in naklonila vso težo svoje pomoči Titovim hlapcem mednarodne Stalinovc boljševišeke zarote, preko ljubljanskega radia zaklical Churchillu: „Ko pa vam bo Džingiskan dvajsetega stoletja segel dovolj globoko v žep, se spomnite, da smo slovenski domobranci že branili tudi vaš imperij!“

Končno vendarle...?

Pred več kot 1000 časnikarji iz 62 dežel vsega sveta je podpredsednik ZDA Nelson Rockefeller na zasedanju Mednarodnega Tiskovnega Instituta (IPI) v Philadelphiji dne 10. maja 1976 v svojem govoru med drugim izpovedal:

„Naj nam bo vseč ali ne, stojimo pred neahnimi napori organiziranja sveta v novi imperij, nad katerim ne bo nikoli zašle sovjetsko sonce. To novo obliko imperializma predstavljajo ideološke, diplomatske, gospodarske, finančne, politične in vojaške strukture in njih povezava, ki jo vodi Moskva. — Spričo tega je nujno potrebna pozitivna in mnogo bolj tesna povezava svobodnih ljudstev sveta za odpor proti ekspanzionističnemu sovjetskemu zagonu. — Svobodni narodi se morajo združiti za skupen blagor! To je še poslednje upanje za končno uveljavljanje svobode in spoštovanja človekovega dostojanstva na svetu!“

Končno vendarle...? — Koliko desetletij že naši mrtvi mučenci, ki jih je izdal svobodni Zahod, iz množičnih grobov rotijo: SVOBODNI SVETA, ZDRUŽITE SE! — ZA BOGA — NAROD — DOMOVINO!

Vsak dan, ki se pred našimi očmi zapira v strani zgodovine našega rodu, nam prinaša nove dokaze o neovrgljivi resnici, da je droben slovenski narod s svojim dičnim domobranstvom o pravem času vsemu svobodoljubnemu človeštvu pokazal pravo pot!

Kogar bogovi hočejo ugonobiti...

Vadim Zagladin, prvi pomočnik načelnika mednarodnega oddelka politbiroja Sovjetske zveze, je v moskovskem dnevniku *Novoje Vremija* dne 30. aprila 1976 uradno razložil:

„Zahvaljujoč se politiki popuščanja (détente) je delavsko gibanje (beri: komunizem!) na Zahodu doseglo razvoj in orjaški napredek, kakršnemu ni primera. Socialistične dežele se bojujejo proti napadalni politiki imperializma predvsem s tem, da utrjujejo načela mirnega sožitja v mednarodnih odnosih (!) Zunanji videzi morebiti ustvarjajo pomisleke, da se tu in tam pojavljajo nekakšne kontradikcije. Toda prej ali slej bodo sama dejstva izbrisala to zmotu. Poglavitno namreč je, da so vsa delavska gibanja (beri: komunizem!) soglasna v zasledovanju skupnega cilja (beri: mednarodne boljševisške revolucije!) (!!!)

Če spričo takšnih uradnih tolmačenj, ki se vrstijo dan za dnem, na Zahodu še imamo odločujoče državnike, ki zagovarjajo détente, pač ne najdemo druge ocene kot: Kogar bogovi hočejo ugonobiti, ga udarijo s slepoto!

Tema za razmišljanje:

SVOBODNI SVETA, ZDRUŽITE SE! ZA BOGA, NAROD, DOMOVINO!
(Vodilo slovenskega domobranstva)

DAROVALI SO:

V času od 1. 4. 76 do 15. 5. 76	Rant Pavle	250
<i>Za zavetišče:</i>	V spomin na <i>pok. mamo:</i>	
Šuc Ruža	Oblak Tinca	500
76	V spomin na pok. <i>Stane Bitenca:</i>	
Msgr. Novak France	Pregelj Jelka	100
760	V spomin na <i>pok. Janeza Habjana:</i>	
Benedičič Miha	N. N.	1.000
380	V spomin na <i>pok. Francé Prešerna:</i>	
Mikelj Janez	Tomaževič Lovro	1.000
2.260	V spomin na <i>pok. Janez Trpina:</i>	
Mikelj Jože	Mustar Stane	1.000
1.760		
Mikelj Marjan	<i>Tiskovni sklad gl. Tabor:</i>	
760	Kinkelj Rajmund	100
Marija M. de G. Rodríguez .	Prodaja knjig	100
320	Vadnjal Ivo	100
Msgr. Novak Francé	Dr. Est Jože	50
100	Rigler Radivoj	90
Miklič Stane	Pelan Ema	50
142	Breljih Janez	50
Likožar Anton	Škrbec Jože	50
2.000		
Oblak Franc	<i>Invalidski sklad:</i>	
820	Tabor slovenskih protikomunističnih	
Korošec Franc	borcev so darovali naslednji iz Mil-	
1.000	waukee (v dolarjih):	
Jagodić Florjan	Mejač Miha	10
80	Limoni Janko	15
Kastelic Anton	Kolman Ludvik	10
80	Kunovar Ivo	10
Rev. Škerbec Jože, cerkvena	Jakoš Ivan	10
nabirka pri sv. maši v zave-	Coffelt Marija	10
tišču 11. 4. 1976	Mejač Franjo	10
1.269	Babič Ivan	5
Liga žena-mati San Martín	Kotar Rudi	5
„Velikonočni štant“ (butarice	Jakoš Avgust	5
in pirhi) v zavetišču 11. 4. 76	Kralj Vlado	5
4.425	Sirok Emerik	5
R. F., Brazil		
1.230		
Cof Emil		
500		
N. N.		
40		
Bidovec Tone		
280		
Lesar Janko		
1.000		
Čarmen Peter		
380		
Rant Franc		
40		
Šabič Branko		
500		
Žgajnar Pepca		
1.000		
Brula Janez		
16		
N. N.		
440		
V spomin na pok. <i>Fani Marolt:</i>		
Mikelj Janez in Mihaela		
500		
V spomin na pok. <i>dr. Albin Šmajda:</i>		

ZAVETIŠČE DR. GREGORIJA ROŽMANA

Ker se gradnja prvega dela Zavetišča dr. Gregorija Rožmana bliža h koncu, obveščamo vse rojake, ki bi imeli namen priti vanj, da se prijavijo odboru pismeno, na naslov: Asociación dr. Gregorio Rožman, Ramón L. Falcón 4158, Capital. V začetku bomo sprejeli le 8 oseb. Dogotovljenih bo prav toliko sob (vsaka z lastno kopalnico), jedilnica, kuhinja, ambulanta in stanovanje za sestre. Vsi prostori so centralno kurjeni. Z dograditvijo tega prvega dela pa naš cilj še nikakor ni dosežen. Naslednja stopnja (17 sob), za kar ponovno prosimo: brat, spomni se brata!

Odbor.

V S E B I N A

La lucha por Dios — Pueblo — Patria	129
Boj za Boga — Narod — Domovino	130
Budno na straži (F. G.)	131
Gral. Leon Rupnik — škof dr. Gregorij Rožman	132
Velikonočna misel (Rev. Fr. Gaber)	135
Zvestoba nazaj — poslanstvo za naprej! (Zorko Simčič)	137
Matica mrtvih 1941—1945	143
Slovinci nekoč in danes (N. F.)	147
Mnenja in vrenja	150
Iz društev	152
Iz pisem	154
Naši mrtvi	157
In vendar — nekoč bo (Zorko Simčič)	159
Za beležnico	159
Darovali so	III

Correo
 Argentino
 Sucreal
 J. L. Suárez
 (B. A.)

TARIFA REDUCIDA
 Concesión N° 5122

FRANQUEO PAGADO
 Concesión N° 2619